

Шэкіогъум и 10-р
– Урысые Федерацием хэгъэгу клоц
Юфхэмкъэ икъулы-
къухэм яюфыши
и Маф

Хэгъэгу клоц Юфхэмкъэ
къулыкъухэм яюфышихъэу
ыкы яветранхэу лытэ-
ныгъэ зыфэтшыхэрэр!

Шуусинэхъат епхыгъэ мэ-
фекъым фешт тышьуфегушо!

Цыфхэм ящынэгъончъагъэ
зэлъитыгъэхэм, ахэм яфиты-
ныгъэхэмрэ яфедхэмрэ
якъеухумэн фэгъэзагъэхэм,
тиレスпублике ыкы зэрэх-
гъэгу социальнэ, экономикэ
зыпкытиныгъэ арлынным
мышьыжъэу дэлажъэхэрэм
непе тафегушо.

Анахь лъэнъю шъхъаехъеу
шъуиофшакъэ къыхэшхъэрэр
шъуиепэлсэнэыгъ, пшъедэ-
къыжъеу шъухъырэр икъоу
зэрэхэшьушыкъырэр, блэ-
нагъэ хэлтэу шъуипшъэриль
зэрэжкугъэцакъэрэр ары.
Мафэ къэс шъузышхъамы-
сыжъеу шъуишэнэгъэрэ шъу-
иепэлсэнэгъэрэ жууѓэфедэ-
хэзэ, анахь чыпэ зэжъухэм
чанеу шъуашызекон шъо-
лъэкъ.

Хэгъэгу клоц Юфхэмкъэ
къулыкъухэм яветранхэу
ведомствэ ихэбээ шагъохэр
къезүхъумэхэрэм, полицием
илюфышихъэу къытхэтхэм зи-
пэлгэгъу языгъэхъэрэм,
уахтэм къыгъеуцуреу пшъэ-
рэхъэхэм адиштэу зеклохэрэм,
бзэджэшлагъэм пэуцужыгъэ-
нимкъэ шыкъэ-амалэу щыгъэхэр
нахыншу шыгъэнхэм тетэу
зилюфшэн зэхэзышхъэрэм
мэфекъым ехуулэу тафегушо.

Адыгэ Республикэм хэгъэ-
гу клоц Юфхэмкъэ и Мини-
стерствэ хэтхэм республикэм
праворядкэр щыгъэптигъэ-
ним, экономикэм социальнэ
лъэнъюмэрэ зэхъокыны-
гъэшхъэр афэхъунхэм ана-
инеу зератырагъэтыштым
тицыхъэ тель.

Зэкіеми тышьуфэлъяло
псаунгыгъэ пытэ, щыгъэшлу
шъуиленэу, Адыгейимрэ Уры-
сыемрэ яфедэ зыхэль Юфу
жууѓэцакъэрэм гъэхъагъэхэр
щышьушынхъэу.

Адыгэ Республикэм
и Лышхъяу
Къумпыйл Мурат
Адыгэ Республикэм и
Къэралыгъо Совет –
Хасэм и Тхъаматэу
Владимир НАРОЖНЫЙ

Ильэпкъ гупшысэкъ къитхэт

Тхэкъо цэрыгоу, драматургэу, Адыгэ
Республикэм и Къэралыгъо премие
кызыфагъэшьошагъэу Къуекъо Налбый
ильэсийбэрэ зыщыпсэу гъэ унэу Мыеекъуапэ
дэтым мыжъобгу кыщыфызэуахыгъ.

Адыгэ къэралыгъо университэти
филологиекъэ ифакультэт
ипаштэу, филология шэнэгъэхэмкъэ
докторэу, профессорэу Пэнэшту Уцужыкъо
зэхахъэм къышилотагъ зыми
фэмыдэу тхэштэгъэ Къуекъо
Налбый литературэм лъэгэ
шъхъаф зэрэштхыригъэгъэр.
Усаклом ильэнъю гупсэ идэ-
хагъэ, лъэпкъым ичыгу баев
зэрэштэйр, цыиф шагъохэр
хэкум, хэгъэгум зэрашыпсэу-
хэрэр итхыгъэхэм къахэшы.
Пишишэ ичыакъэ зэхихыштгэгъ,
ытхырэм лъэпкъ гупшысэр щы-
пхыриштгэгъ. Гүшүйэр зэрэб-
гъэфедэн фаем фэгъэсагъэу
щытгэгъ, ытхырэмкъэ образхэр
кызызэуихъээз цыфмэ алтын-
сийштгэгъ.

Литературэм идуунэ лъэгапэ
нэсигъэу Къуекъо Налбый зэрэ-
тхэштгэгъэм, чыгур зэрэчэрэ-
гъурэм гупшысэу хихырэм,
Адыгэ радиом икъетынэу «Гум-
загъэм» юф зэрэдийштгэгъэм,
пьесэу ытхыгъэхэм атхэгъэ
спектаклэхэр Лъэпкъ театрэу
Цэй Ибрахымэ ыцэ зыхырэм
зэрэштгэуцугъэхэм, «Тятэж-
хэм яорэхэр» зыфиорэр гум
непи къызэригүштэйкъырэм,
зыщапуу гъэ къудажуу Къунчы-

Урысыем изаслуженэ артист-
кэу, Адыгэ Республикэм ина-
роднэ артисткэу Зыхъэ Мэлай-
чэт, филология шэнэгъэхэмкъэ
докторэу Бырсыр Батырбый,
Урысыем инароднэ сурэтишэу,
тхаклохэм я Союз хэтэу Къат
Теуцожъ, Теуцожъ районын
иадминистрации гъэсэнэгъэмрэ
шэнэгъэмрэкъэ и Гъэлорышаплэ
ипаштэу Блэгъожъ Налбый.

Зэхахъэр зэрищаагъ Адыгэ
Республикэм искусстввэхэмкъэ
изаслуженэ Юфышишхоу,
Къалмыкъым изаслуженэ ар-
тистэу Хъакъуй Аслын. «Мэ-
чэрэгъу» зыфиорэ усэу Къуекъо
Налбый ытхыгъэм А. Хъакъуир
гур зыфищэу къеджагъ. Зыхъэ
Мэлайчэт кызызэджээз лъэпкъ
шэжжэ усэри щыгъэнгъэм иджэ-
макъ.

Мамый Руслан, Шъхъаплэ-
къо Къесэй, Къулэ Амэрбый,
Мэшфэшу Нэджэт, Къуекъо
Асфар, Ацумыжъ Казбек, Цэй
Роз, Күшүу Нэфсэт, Чэмышъо
Гъазый, Дэрбэ Тимур, Дзыба

Саныет, Хъурмэ Хъусен, куль-
турэм, искуствэм яюфышихъэу
гүшүйэгъу тызыфхэхъуцхэм
Къуекъо Налбый гүшүйэ фабэу
кыифало ашлонгъом угэгушо.
Чыгур очэрэгъуфэ Къуекъо
Налбый итхыгъэхэмкъэ дунаим
шашлэшт, иджэнъюко машо
шыкъоссэштэп.

Мыеекъуапэ культурэмкъэ и
Унэу «Гигантым» илчынагъэу
щыт псеуплэу Къуекъо Налбый
зычэсигъэм мыжъобгуу кы-
щызэуахыгъ. Тхакуущынэ
Аслынэрэ Налбый ыкьюу Лаур-
къянэрэ мыжъобгуу пэхүхъор
зыуахым, тхэкъо цэрыгом
исурэт дахэу къэлгэгъуагъ.

Къуекъо Налбый ишхъэзэу-
сэу Жаннэти Лышхъяу Къум-
пыйл Мурат, мыжъобгуу игэ-
пэсийн, икъызэуухын хэлэжкагъэ-
хэм лъэшэу зэрэфраэрэз
зэхахъэм кышишуагъ. Юфхъабзэм
хэлэжкагъэхэм къэгъэгъэ
Іэрэмхэр мыжъобгуум къэральхъа-
гъэх.

ЕМТЫЛЬ Нурбый.

Сурэтхэр А. Гусевым тырихыгъэх.

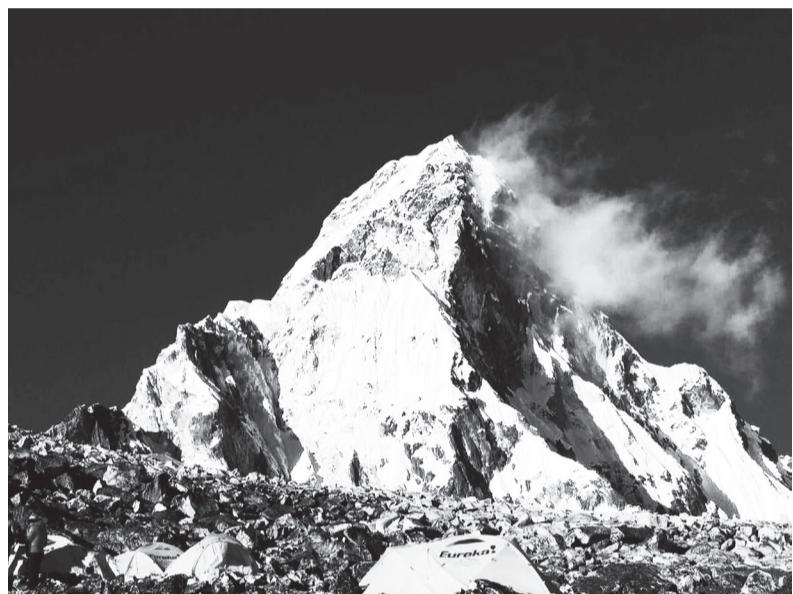

Адыгэим ибыракъ лъагэу еїты

Адыгэим иальпинист анахъ лъашхэм ащищэу Геннадий Долговыр мы уахтэм Гималайхэм яанахъ къушхъэ дахэу зильэгагъэ метрэ 6856-рэ хуре Ама-Даблам идэктюен фэпэхьыгъэ экспедицием хэлажээ. Дунэе программэ «Эверест-2021» зыфиорэм изы 1ахъэу тофхъабзэр щыт.

Ама-Даблам къушхъээр апэрищэу анахъ хыльхэхэу тофхъабзэм хэлэжьштхэм аштэштхэм ащищ. Къихъащ ильэсэм альпинистхэр Манаслэ (метрэ 8163-рэ ильэгагъ), 2021-м Эверест (метрэ 8848-рэ) адэктюштых.

— Сичынэлъэ цыкly, Адыгэим, ибыракъ къушхъэ шыгищими ашыбытэнэм сыйкэхьопсы! — elo Геннадий Долговым.

Ионыгъо мазэм экспедицием хэхъанхэу къыхахыгъэхэм ар ащищ ыкы къэралыгъом щыщ нэбгыритфимэ ягусэу чьэпьюгъум и 25-м Непал куагъэ.

Альпинистхэр Ама-Даблам икъыблэ-къохьеплэ лъэныкъо гималай шыкээр къызфагъэ-

метрэ 5900-рэ нахъ лъагэу тярагъеуцаагъ.

— Джырэ уахтэм ычэгъыкэ щылэ уцуплэу Пангбоче (метрэ 3900-рэ) тыхъехыгъ къыкэлтыклюрэ лъагаплэу мы мафхэм тштэштим ыпеклэ тикъаруу зэтедгъеуцожынным пае,

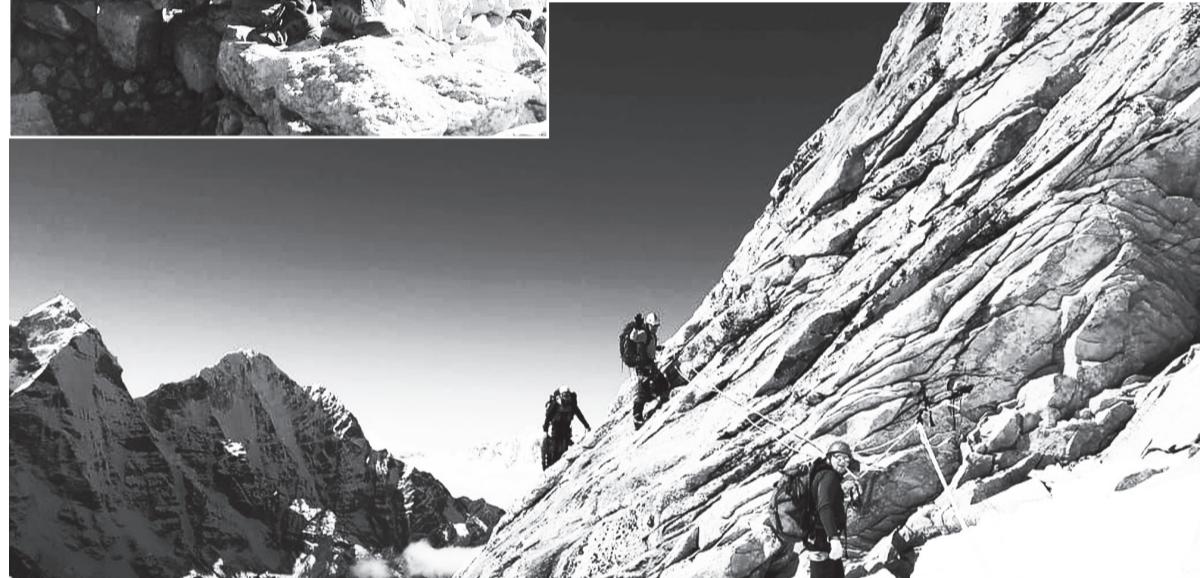

къетхы Геннадий Долговыр. — Къушхъэ анахъ лъагэхэм яклюхэр гъогууанэхэм янахъыбэм яльтыгъэмэ, мыш удэктюенкэ техническэу анахъ хылын, шапхъэхэр щылэхэр зэрэгээ-нэфэрэ шыкэлмкэ — 5Б къызэрэхагъеэштээр. Чыплэхэу тына эзтедгъэтинхэ фаехэр зэкэ зыдэштхэр метрэ мини 6-м нахъ лъагэх.

Ама-Даблам ду-

наим тет къушхъэ сиджхэм анахъ гъэшгэхонхэу нэр пэлэвэхэу щытхэм ащищ. Үцли джащ фэдэу гъэшгэхоны. Чыпээм щыпсэурэ цыфхэм абзэктэ «ама» зыфиорэ гүшүлэм кынкырэр — нын южы. «Даблам» зыфиорэр — хэушхъафыкыгъэ пыльзаплэу ныбжь зиэ бзыльфыгъэ-шерхэм уасэ зиэ хыапшыгхэр къызэрэхакыхэрэр ары. Къушхъэ сиджхэу лъэныкъо зэфшхъафхэмкэ зэгокыхэрэр ным ылэхэу лаплэ языщэкынэу зэгохыгъэхэм афэдэх.

Геннадий Долговыр къушхъэхэм зэрэдэхэуэрэм лъэлэхэхэу ыгъэсэрэ кэлэцыклюхэр — сабийхэу ыкы лэтахъохуу Мыекъуапэ альпинизмэмрэ къушхъэхэм дэктюенымрэ ща-пильхэр. Ильэс къэс ащ Адыгэим икъушхъэхэм альпинист угъоинхэр щафызэхещэх, ишлэгэхэмкэ адэгуащэ.

Культурэмрэ пүнүгъэмрэ

Лъапсэм къыфэтэгъэзэжы

Шольырхэм яфестивалэу «Лъапсэм къыфэзигъэзэжырэм зеужжыжы» зыфиорэр шэккогъум и 12-м Адыгэ Республиком и Камернэ музыкальнэ театрэу А. Ханэхъум ыцэ зыхырэр зычлэти унэм щыклошт.

1997-рэ ильэсэм къыщуублагъэу фестивалыр республикэм щызэхащэ. 2007-рэ ильэсэм шольырхэм яфестиваль хуугэе тофхъабзэм хэпшыкэу зеушшомбгүй.

Лъэпкхэм язэхынгъэхэр гъэптигъэнхэмкэ, патриотическэ пүнүгъэр лъэхъаным диштэу гъэпсэгъэнымкэ фестивалым имэхъанэ зыкьеэты. Къэралыгъо еклонлахэу фашыгъэм иштуагъэхэх культурэм илофышшэхэр, унагъохэр, еджаклохэр чанэу хэлажъэх. Къашъохэм, орэхдэм, фольклорым ехыллагъэхэм, гүшүлэхэм зэхахъэр къагъэдэхшт.

ЕМТЫЛЬ Нурбай.

Редакцием къатхырэ письмэхэр

Хэуконоыгъэп

Тигъэзет икъидэхыгъоу чьэпьюгъум и 26-м, номерэу 195-рэ зытетым ит къэбарэу «Рыу, сибэшыр!» къагъэлъагъо зыфиорэм фэгъэхьыгъэу тиредакции тхыгъэ къыукаагъ. Къуекъо Налбай ипъесэ тхыгъэ спектаклэу Камернэ музыкальнэ театрэм ыгъэуцуу гэм журналистэу Емтыйль Нурбай къытегуущыагъ.

Редакцием къатхыгъэм мырэущтэу къыщело: «...Сянэжьышэу Пэрэнъуу Муратэ ытхыгъэр Къуекъом ытхыгъэу алын къатхыгъ...ар хэуконоыгъэшхо хууьгъэ». Аш ытхыгъэхэм ащищ пъесэу «Рыу, сибэш!» зыфиорэри. Ары, Пэрэнъуу Мурат ытхыгъ аш фэдэ пшысэ, ау Къуекъо Налбай аш фэдэ

пъесэ ил — жэрио народнэ творчествэм ар тэхигъээ щит, арышь, тхакло пэлч итхигъэхэр ар къызфигъэфедэн ылъэхэшт. Ару зыхъуу, гъэзэтим хэуконоыгъэхэх хэхъухъагъэп, хууьгъэшагъэу щыагъэр къыщтхыгъыгъ нылэп.

Адыгэм идунай.

Германиер

Сыда тызэзыпхырэр? Хэгъэгу пчагъэхэм ашыпсэухэрэ адигэхэмкэ упчэр мэхъанэ зи. Джэуапыр апэрэ гупшисэмкэ Ӏашлех — бзэр, псэр, хабзэр. Ау икууплэ ухахьэмэ, улыхъонэу лъэныкъохэри щилэх.

Сэмэгумкэ укъикыим:

**Барбай Ф., Стлашъу О., Шурдым Г.,
Щора М., Тлашъу С., Стлашъу И.**

Тизэхыныгъэхэр къагъотынхэу ыкы ахэм арыгъуазэхээзэлэпкыым икъеухумэн фэлорышэнхэу адигэ куп мы блэкыгъэ мазэм Германием щизэуялгар. Чьэпьюгъум и 18-м къыщыублагъэу и 20-м нэс адигэхэм яшэнгыгъэлтэ зэфэс къалэу Нюрнберг щыкъуагь. Зэклемки къэралыгъо 14-мэ къарыкыгъэ нэхгыри 150-рэ мэфищым къыкъоц тильэпкыитарих лъэуххэр арагъашэнхэм, ыбзэ, икултурэ, ишэнхабзэ амыгъеклодынхэм зэдеусагъэх. Хаклеху къизэрэуягъоиньгъэхэм апэгъокыгъ Нюрнберг Адыгэ Шэнхэбзэ Хасэр. Къэгүщылаагъэхэм ясэнхэхатхэр зэфэшхъафыгъэх. Зэлуклэм хэлэжагъэх шэнгэлэжхэр, сатыушхэр, врачхэр, тхаклхэр, сурэтышхэр, ордэйлохэр, пщынахэр, общественэ юфышэхэр, журналистхэр. Нэхгыре 50 фэдиз къэгүщылаагь. Адыгэ лъэпкыир зээзыпхырэ лъэныкъуо ыльэгъурэр шхъадж къыриотыкыгъ. Гуцыэм пае, Тыркуем илъиклоу, гум елазэрэ докторэр Шурдым Гюнセル Адыгэ хасэхэр зэдэлажхэхэмэ дэгүштгэгъэу къыуагь. Гъэнэфагъэу зы проект — бзэм,

хабзэм якъеухумэн фэгъэхыгъэу зэдаштэншь, зэдагъецеклэн фаеу аш ельэгъу. Ашкэ правительствэм емыпхыгъэ фондхэр, зэхахъэхэр Ӏэпыгъэту ашыхэмэ дэгүштгэгъэу ельтиг.

Мы гуцыэм пыщаагъэ хүгъэгээ пломи хууцт европэ адигэхэм яхасхэм я Федерации и Тхьаматэу Дышъэкл Эртан къыгуагьери. «Хэгъэхүхэу тызэрысхэм зэкэмэ, ар хэгъэкл, къалэу тыздэс пстэуми непэ зы хасэ къацаизэхуагь. Шхъадж унешьош куп ил. Ахэм ягухэль шхъадж зэтекырэп — адигэр къагъэнэныр ары зыфблэхэрэр. Ау шхъаф-шхъафуэу зэклэ мэзикло. Тызэдэгъуырэп. Апэррапшэу зызэхэтхыжын фае. Хэсашхъэ щылэмэ, аш иунашьо утекы хууцтэп», — къыгуагь аш. Дышъэкл Эртан зитхаматэ Европэ Федерацием Адыгэ хэсэ 12 хэхъэ, ежэ Федерацием Дунэе Псэу Хасэм хэт. «Адыгэ хасэу федерацием яхыгъэу юф зышгэхэрэр зэрэзеклоцхэмкэ унэшьо штагъэ щыл, арышь, шхъадж зэрэшьош эзимычээзы хэдэйнхэр зэхицхэх, тхьаматэхэр зэблихъу хьууцтэп. Узэдэгъуынир, зызэхэпхыжынир — джары

тызэзыпхыщ лъэныкъоу сэ слытэрэр», — къигъэтхыгъ Дышъэкл Эртан. Тэ зэдэгүщыгъу шхъафуэу аш дэтшыгъэм къызэрэщиуагъэмкэ, лъэпкъ юфыгъохэм язэшохын къэралыгъом илофи хэльян фае. «Мары бэмшшэу Адыгэим и Пышхъэу Къумпилу Мурат Тыркуем зэрэкъогъагъэр тэшлэ. Урысынэр Тыркуемэ якононимическэ зэхыныгъэхэр зыгъэлтиштхэм адигэхэр джы ахэуцоштых, бизнес юфыгъохэр зэшуахыштых. Пышхъэм изекло ар изэфхэхысж. Тильэпкъ аш шуаагь къифихыщ. Хэкурысынэр хэхэссынэр зэпышагъэ хууцт. Къэралыгъом ишэхэмийлэу ар пфэгъэцкэлэштэ. Ары сэ зыкъаслорэр — «къэралыгъом илоф зыкъи къытхэлэп» зыфохэрэр хэуукъо. Мары сэ Урысынэр илъиклоу Германием щылэм сыйфэтхагь, тыадыгъеу нэмыц къэралыгъом тызэрисымкэ макъе езгээгъу. Тэ тихэку зэрэгт къэралыгъом уишэн фай, удэлжжээн фай», — къыхигъэштэгъ Дышъэкл Эртан.

Анахыбэу конференцием къыщыгүщагъэхэм зигугуу къашыгъээр адигабзэр зэрэлодырэм игумэгъу. Адыгэ

Республикэм ашкэ зэшүүххэрэ юфыгъохэм къатегущылаагь гуманитар ушэтынхэмкэ институтэу Клэршэ Тэмбот ыцэзыхырэм ипащэ игуадзэу Беданэкъо Марзет. Аш игущыэ бзэ зэгъэшлэнхэм пыльхэм щысэ афэхъууг.

Адыгабзэм изэгъэшлэн фэлорышэрэ Проектнэ офис тиреспублике зэрэццызэхашагъэр аш къылотагь. Анахь цыкъуухэм апае бзэр зэрэзрагъэшштхэх тыльхэу къыдагъэкыгъэхэр нэрыльэгъу къышызэ къегүщылаагь. Республике Правительствэм адигабзэр къеухумэгъэмнэ пае мыгъэ мыльку ин къызэрэритупшыгъэр ыкы аш ишуагъэкэ зэшуахыгъэх юфыгъохэр къылотагьэх. Мультфильмехэр зэрэзэрэдээкыгъэхэр, ныдэлъфыбзэ лагерьхэр зэрэзэхашэхэр ыкы ахэм республикэм ис клэлэцыкъуухэм анэмыкъэу Ӏэкыб къэралыгъохэм къарыкыхэрэ ныбжыкъиэхэр къызэрараагъэблагъэхэрэр къигъэтхыгъ. Мыгъэ аш фэдэу Иорданием къикыгъэ клэлэцыкъу куп бзэ зэгъэшлэн лагерым тхъамэфитло щылагъ. Джаш фэдэу адигабзэм идесхэр Адыгэ Республиком игурыт еджалэхэм къызэрэшатырэ сыхатхэр, лъэпкыбзэхэм яхдэн фэгъэхыгъэ унашьоу Урысынэм щаштагъэм уигъэштэнэу зэрэшы-

мытыр, адигабзэр къыхэзыхыгъэ клэлэцыкъу джы ар игъэкъотыгъэу зэрэрагъэшштэр, убээ урыгүшүштэр, урлыжэштэр, республике клоцым амал инхэр къызэрэутихэрэр — хэхэс адигэхэр зыгъэгумэкырэ упчэрэхэм зэкэмэ зэхэуу гуфыкыгъэу Беданэкъо Марзет джэуапхэр артижыгъэх. Юфышишэрэ институтын къыдигъэцкыгъэхэе егъэджэн тхылхэм ашыщхэр адигабзэмкэ клэлэгъаджхэр къээрэуугъохэхэм афэхъууг.

Адыгэ хэкум ыльэныкъоу джаш фэдэу къегүщылаагь Краснодар Адыгэ Хасэм илъиклоу Сэхьутэ Аскэр. Ныбжыкъэ зэхыныгъэхэм ар къатегущылаагь. Хэкурыс ыкы хэхэс адигэ ныбжыкъиэхэр непэ Интернетын щызэрэшлэх, зэдэгүшлэх, зэлокъэх, хъаклакло зэфэкло. Тиклалхэр зэрэшлэнхэм тинала нахь тедгээтин фаеу Сэхьутэ Аскэр ельтиг. Тильэпкъ неущ зыгъэпсэүштхэ ныбжыкъиэхэм зэдагъэцкэлэштхэ проектихэр нахьбэу щылэнгъэм щыпхырыгъээнхэ фаеу къыхигъэштэгъ. Псэогъу зэфэхъуугъэ, къээрэшагъэ ныбжыкъиэхэм къаклехьогъэ сабийхэм адигабзэр ашлэшт, сыда поома ежэ къэралыгъо зэфэшхъафхэм ашанлуйгъэхэ зэшхъэгъусэхэр зэгүрьзыгъэштхэр ныдэлъфы-

Дышъэкл
Эртан.

бэр ары, арышь, аш фэдэ унагьом адыгабзэр илкыщт.

Иорданием, Шам, Израиль, Швецием, Швейцарием, Голландиим, Зэхэт Эмратхэм, Америкэм ялтыклохэр джащ фэдэу къэгушылағъэх. «Адыгэр зэрымыс къэралыгъо къэнэжыгъэп» уигъалоу, джащтэу зэфэсым хэлэжьагъэхэм ягеографие шъомбгуугағъэ. Мыадыгъу, ау Кавказым итарихъ, ишэн-хэбээ зэхэтикъ, ыбзэ зууштхэрэ шэныгъэлэжхэри Нюрнберг зэлукъем къеблэгъягъэх. Ахэм ашыц Канадэ щыпсэо, Мак Мастер Университетим ишэнэгъэлэжьэу Джон Коларуссо. Мы лыим ианахъ юфшэгъэ инир «Нартхэр» инджылызыбзэклээс зэрээридэгъэгъэр ары. А юфым үүж итызэ кавказыбзэ пчагъэ ыууштагъыгъ. Бзэр къодыгъэми, ар къэбгъэнэхъэжын пльэкынэу аш ельйтэ. Къызэриуагъэмкъ, гущыэм пае, удэлажъэм, убых псэльякъэр къеплэтыжъышуущт. Кавказыр зууше-

щыр пшъэриль шъхъэлгъэп — зэхехъанхэр, зэрэгъэгүйшүйэнхэр, зэшомыкъодынхэр. Ари зэлхыныгъ.

Джащ фэдэу шам адыгэхэм ягупсэфыныгъэ пае Канадэмрэ Америкэмрэ ашыпсэухэрэ адыгэхэм шүшлэ фонд зэхашагъ. Аш зэшүүххэрэ юфыгъохэм фондым ипащэу Стлашь Орфан ягуу къышыгъ. Къызэриуагъэмкъ, фондым непэ нэбгырэ 300 зэрилхыгъ ыкли ахэм доллариту мазэ къеслахъэу аты. Ахъшэу ауѓоирэмкъ Сирье заом ылкъ къикъеу хэкум зыгъэзжэхъэ унагъохэм юпшэгъу афэхъух. Гущыэм пае, мы ильэсым Къэбэртэе-Бэлькъярым щыпсэухэрэ шам адыгэхэм якъэлцэцкъуухэрэ еджа-плем чэххажынхэмкъ адэлэпшагъэх. Аш нэмыхъеу фондым адыгэ цыф цэргийхэрэ ыгъашохэу хабээ къыштагъ. Гээрекло Германием щыпсэурэ шушилаклоу Стлашь Ихсан Салехъ къыхажьэшыгъагъ. Джи мыгъэ зыцэ къыралуагъэхэр зэльашшэрэ

**Беданэкъ
Марзетрэ
Юсэф
Омаемэрэ.**

тырэ нэмыхъ шэныгъэлэжхэу Диана Форкер джащ фэдэу зэлукъем хэлэжьагъ. Джырэ электроннэ шапхъэхэм уарыгъуазээ бзэ программэхэр адыгабзэм изэгъэшлэнкъе бгъэпсынхэ ыкли ахэр пстэуми агъэфедэрэ телефонхэм атебгъэуцон зэрэлпльэкы-щтым аш игушыгъ фэгъэхыгъагъ. Тимыльтэгъэгъхэр тыбзэ мэрэуущтэу фэгумэкъыхээ зызэхэпхыкъ, ори ныдэлфьбзэм нахь уделэлжьэнэу охьу. Мы шэныгъэлэжхэр къэгущыгъэх зэххум джары сэ сывэгүшисагъэр.

Сирием зышхъэ изыхыжьэхэ адигэхэм афэгъэхыгъэу зэлукъем гущыэ заулэ къышашыгъ. Нюрнберг Адыгэ Шэнхэбээ Хасэм итхаматэу Барсбай Мыхъамодэ къызэриуагъэмкъ, Европэм непэ шам адыгэ минилл фэдиз щэпсэу. Ау ахэм зэкэми алынэшынхэрэп зэрээзбгырыдэгъэхэм пае. Мыщ фэдэльэпкэ зэфэсхэр, аш нэмыхъеу гъатхэрэ адигэ унэгъо зэхахъэу Германием щызэхэхэрэм афэдэхэр ары зэрэгьюонхэм, нэуасэ зэфэхъунхэм фэйорышхэрэр. Зэрэхурэмкъ, «Шэныгъэлэтие зэлукъ» алиу язэхахъ ыцэ инэу агъэгүг нахь мышэми, шэныгъэзхэхэм алжыгъэр зэрэгбэгъо-

адигэ тхаклоу Къуекъо Налбый, Америкэм щыпсэурэ Натхъо Къадыр. «Адыгэ шушилаклохэр» зытетхэгъэ бгъэхальхъэрэ ѩытхуу тхыллырэ мы нэбгыртум афагъэшьшошагъ. Налбый итын ибын къыфэтхъяжы, ишхъэгъусэу Жаннэ еттыжыгъ. Тыркуем щыщ Щурдым Гюнсель «Ильэсэн иадыгэ цыф», Къэбэртэе-Бэлькъярым щыщ къэлэгъэваджэу Хъацыкъу Рае «Сэтэнэе Гуаш» зыфилокъэрэ цэхэр афагъэшьшошагъэх.

Адыгэ зэфэсым къыдыхэлъятаагъэу сурэтышхэм ялошлагъэхэр зыххэхэгъэ къэгъэлэгъонрэ орэдьиопшынэо творческэ купхэм яконцертре зэхашгъагъ. Концертре къыгъэбаигъ Адыгэим икыгъэ пшынауу Лыбзыу Аслын. Аш къыртгъэлгъэ мэкъамэхэм агу рихъэу зэкъе ядэгүгъэх.

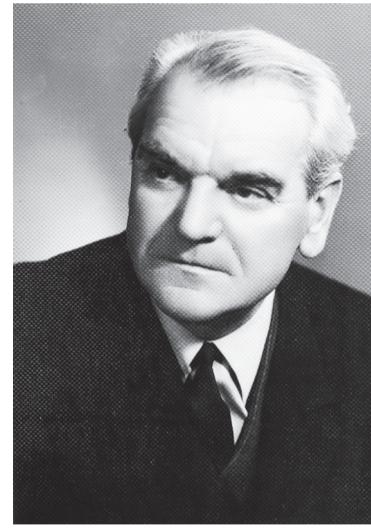
Къэх зэхэсгъюм зэрэшыэдаштаагъэмкъ, къыкъэлъякъорэ ящэнэрэ адигэ шэныгъэлэуатэр Истанбул щыкъюшт. Аш къыдыхэлъятаагъэу адигэ фильмэхэм яфестиваль зэхашшт. Такъыкъ 15-м блэмыкъеу адигабзэклээс агъэхъазырыгъэхэ къэтыххэр аш къышагъэлъяштых.

**ТІШҮУ Светлан.
Адыгэим изаслуженнэ журналист.**

Усаклоу Яхъулэ Сэфэр къызыхъугъэр ильэси 105-рэ хъугъэ

«Дышьэу сихэкур, сидэу удаха!»

Ыгу къигушуукъеу, усэ сатырхэр пшынэ макъэу бзэррабзэхэу, изэхашшэхэр хыор уальэу бгъэм дэльыр къызыотыкъын зыльэкъыщтэр цыф хыалэл гу къабзэу, хыарамыгъэнчъе зэчийкъэ Тхъэр къызэтагъэу, Родинэр, хэку гупсэр, цыфхэр гъунэнчъеу зикласэр ары. Джащ фэдагъ титхэкло нахыжъхэм ашыщэу Яхъулэ Сэфэр.

**Щызэнгъэм ишыс,
сидунай иорэд —
Сыгу къеплэтуу,
сигъашыгъэрэз.**

**Сызыптугъэу, сихэку,
сянэ лъаплэм уфэд,
Адыгееу сигупсэу, сиклас.**

(«Адыгееу сиклас»).

Епльэкъирэп, езэшырэп Адыгэ хэкум идахэ ытооным, зэлъаригъшэнчъим:

**Уихээсэ шлагъэхэр
сыдэу гухахъуа!
Щытхъоу о уилэм
щысэ тырахы.
Сичыгу гупсэр
сыпсэм ихахъуа,
Дышьэу сихэкур,
сыдэу удаха!**

(«Сыдэу удаха»).

Хэгъэгу зэошхом Теклонигъэр къыщыдэзыхъэхэу, Советскэ Союзым и Лыхъужыцэр къызфагъэшшошагъэу Къош Алый, Бэгъужъэкъо Лелэ афитхыгъэ усэхэм мамырныгъэм ильялгъэ, лыгъэзэу адигэ лъэпкъым заом щызэрихъагъэм ильягъэ, ауасэ ашыкъигъэтхыгъ.

Яхъулэ Сэфэр къыгъэшлагъэр бэл, ильэс 63-рэ нылэп, аш щыщэу ильэс 30-м ехъур творчествээ фильтшошагъ. Яхъулэ Сэфэр еджаагъ, гъэсэнгы, сэнэхъати, шэныгы ыгъотыгъ. Мэкъумэц техниким къуухи, агрономэу юф ышлаагъ. Етланэ комсомолым ихэку комитет инструкторыгъ. Марксизм-ленинизмэмкъ зэдээлэкло-редакторхэм я Гупчэ курсхэу КПСС-м и ЦК щызэнхэм ашеджагъ. Народнэ судьяу Мыеекъупэ юф щишигъ, уголовнэ юфхэмкъ хэку судым итхамэтагъ. Юридическэ академиер къуухыгъагъ. Заом игъом дээ гарнizonым итрибунал итхамэтагъ, партием хэтэгъ. Чыпээ зэфэшшохфаэм прокурорэу юф ышлаагъ, аш ылжым Адыгэ тхыль тедзаплэм общественэ-политическик литературэмкъ иредакторыгъ.

Ильэс 12 Адыгэ хэкум ирадио-комитет иредакторыгъ, 1963-рэ ильэсым къыщегъэжьагъэу ССРС-м итхаклохэм я Союз хэтэгъ. Иусэ тхыльхэм зэфэдэкъ хэгъэгум, иадыгэ лъэпкъ, Адыгэ им идэхэгъэ-нэфынаагъ, цыфхэм язэфэгъэ-хъупхъагъэ къызыштыриотыгъэ усэхэр къадэхъагъэх. Ау постымкъ анахь мэхъанэ зилаагъэр Родинэр ары. Нэу узыптугъэрэ Хэгъэгумрэ зэфиғда-дэу, шхъафит-гүйтэу игупшигъэсэгээпсэ:

**Ным нахь лъаплэ
Насып бгъотына,
Родинэм фэдэ
Ны тэ къипхына.**

(«Родинэр»).

Шхъафит-гүйтэу жы къынжэхъигъэу, къыдэхъуугъэ пстэумкъ разэу къео:

Насылыгъэр!

**О фэсапчи,
Хъаклэ мафэу укысфакъу,
Умыкъожуу гъэшэнгъэм
Сэ сигъашыгъ кыбдэбакъу!**

Мамырныгъэ огум, щызэнхэм рэхъатым, зэгурлыонгъэм, зэрэццыфэу зэрагъэлъаплээрэм гуаххо хегъуатэ, ежэ зэрэфэамалэу усэм зыргээлтэй:

**Сигупшигъэсэ юшыу,
синэшүүцэ дах,
Нэфылты орэд,
тыдэ ушылах?..**

Уишүүлэгъу ишъэф

**зыми емыуат,
Синэшүүцэ дах, зими емыуат.**

(«Тыдэ ушылах?»).

Щэх эхъягъэрэп адыгэ литературэм хэзигъэхъуагъэу, лъэпкъ поэзиер лъэеноакъ тэзыгъэуцагъэу Яхъулэ Сэфэр зэрэштийм, итхильхэмкъ, итврочествэкъ лъэпкъ гупшигъэр, адыгэ поэзиер зэригъэбагъ, игушыгъ шхъафит-гүйтэу ашыкъигъэшокъыгъ.

МАМЫРЫКЪО Нуриет.

МэфэкI къэгъэльэгъон

ГушIуагъор зыгощырэ орэдьIу

ЗэльашIэрэ композиторэу, орэдьIоу, кIэлэеаджэу, Урысие Федерацием изаслуженнэ артистэу, Адыгэ РеспубликаI кэм инароднэ артистэу Андзэрэкъо Чеслав къзыыхъугъэр шэкъогъум и 7-м ильэс 80 хуугъэ. Аш ёхуулIэу Адыгэ РеспубликаI и Лъэпкъ тхыльеджапI нотнэ-музыкальнэ литературэмкэ иотдел тхыль къэгъэльэгъон щагъехъазырыгъ.

Аш тхыльеджэхэр композиторым ишыIэнгъэ гъогу, гъэхъагъау иIэхэм, фэгъэхъыгъэ тхыгъэхэм нэуасэ афешыгъенхэр ыкIи зэльашIэрэ орэдхэр агу къэгъэкъыжыгъэнхэр къудельти. Къэгъэльэгъоним «ГушIуагъор зыгощырэ орэдьIу» тизреджагъэр. Цыфыбэм якIэсэ орэдьIом фэгъэхъыгъэ тхыльеджапI тхыльхэу чэльхэм, гъэзетхэм, журналхэм къащахаутыгъэхэм зэдэгүшыгъэтухэм джаш фэдэ зэфэхъысж ахшырышигъ. Ахэм ашыгхэм нэуасэ шуафетшын. Апэрэмкэ, зыцI къеогъен фаер узыгъэзээр тхыльэу, отделым ипащэу Гъусэрыкъо Сусанэ зэхигъеуцагъэу «Певец и композитор, дарующий радость» зыфилоу 2014-рэ ильэсийм Лъэпкъ тхыльеджапI къащаутыгъэр ары. Библиографическое IэпIэгъум ипэублэ кIэклэу Андзэрэкъо Ч. М. ишыIэнгъэ тхыльеджэхэр нэуасэ фешыхъ. Профессиональнэ шапхъэхэм адиштэу зэхэгъеуцогъэ тхыгъэм композиторым иорэдхэр, хорым, фортепианом агае мэкъамэхэу ыусыгъэхэр зыдэбтэштэхэ тхыльхэм ацIе къыщирело. КIэхухым ежь орэдьIом фэгъэхъыгъэу къащаутыгъэхэр зэхэбутиягъэу, алфавит зэкэльтикъыгъэу раздел шхъафэу къышты. Тхыль цыкIур культурэм иофишIэхэм, кIэлэеаджэхэм,

цыф жъугъэхэу музыкар зинкласэхэм атай, Iоф дэвшэнкэ Iэрифэгъо гъэпсыгъэ.

Чеслав италант имызакъо, IофшIэкъошу зэрэштыр, щысэтхэтилэу ныбжыкIэхэмкэ хуунэу зэрилтийэр, кубанске композиторэу Илья Петрусенкэм Мыеекуапэ 1989-рэ ильэсийм къызыдигъэкъигъэ тхыльэу «Чеслав Анзароков певец, педагог, композитор» зыфилою ипэублэ гущыгъ къышчо. Ар зытхыгъэр Краснодар культурамкэ институт ипрофессорэу С. И. Еременкэр ары. Аш шхъэкIэфэшо орэдьIо Iэпеласэм зэрэфишырэр, иорэдхэм ипащэу Гъусэрыкъо Сусанэ зэхигъеуцагъэу «Певец и композитор, дарующий радость» зыфилоу 2014-рэ ильэсийм Лъэпкъ тхыльеджапI къащаутыгъэр ары. Библиографическое IэпIэгъум ипэублэ кIэклэу Андзэрэкъо Ч. М. ишыIэнгъэ тхыльеджэхэр нэуасэ фешыхъ. Профессиональнэ шапхъэхэм адиштэу зэхэгъеуцогъэ тхыгъэм композиторым иорэдхэр, хорым, фортепианом агае мэкъамэхэу ыусыгъэхэр зыдэбтэштэхэ тхыльхэм ацIе къыщирело. КIэхухым ежь орэдьIом фэгъэхъыгъэу къащаутыгъэхэр зэхэбутиягъэу, алфавит зэкэльтикъыгъэу раздел шхъафэу къышты. Тхыль цыкIур культурэм иофишIэхэм, кIэлэеаджэхэм,

хегъэшы ыкIи тхыльым нэуасэ зыфашынэу къяджэ. Апэрэсатырхэм къащуяблагъэу авторыр къызтегущыIэрэ Iофыгъохэм хэшыкIышко зэрафырилэр къыхэшшэу, композиторым ишыIэнгъэ гъогу ежыри хотэу къырыкуагъэм фэдэу, зэфэхъысж гъэшIэгъонхэр ышыихээз узIэпещэ. Хэт ышIера, орэдьIомрэ авторырэ аш фэдэ зыкIыныгъэ къахэзильхъэрэр тури а зы къуаджэм, а зы лъэхъянам къызэрэшыхъугъэхэр ара? Ахэм афэшхъафэу, тхаклом илэпIэсэнгъэ къихэкIэу, ежь иунаеу къыуугишигъэ зыфыгъэу еклонлэкэ амалхэр къызфигъэфедхээз, орэдым

хэшыкI фызиэ коцхъэблэ унэгъо лэжъакIом къихъухъэгъэ кIалэм игъогупэ Налщык, Ленинград нэсынэу зэрэхъугъэр, цыф цIэрыIоу аш ылэ къикIыгъэхэм, гъэхъагъэу ышыгъэхэмкэ зэрэдунаеу Ѣзызэльшэ зэрэхъугъэм тхыльеджэхэр гъэшIэгъонэу ашегъэгъуазэх.

«Ныбджэгъум фэгъэхъыгъэ гущы» зыфилое зэхэуягъоязэм Андзэрэкъом итворчествэе ептыкъэу иныбджэгъухэм, иофишIэгъухэм, цыф цIэрыIохэм фырыгъэхэр къыщыралотыкIыгъэх. Ахэм зэкIэми орэдьIом илэпIэсэнгъэ лъэпкъ музыкальнэ культурэр лъэгэгэлэр инхэм зэрафищэр къыхагъэшы. ОрэдьIом игъэхъагъэхэр лъэнэкъо постэумки зэхифыгъэз, авторыр дискографиери, библиографиери, Адыгэ хэку радиом ифонд Чеслав къылозэ тыратхэгъэ орэд 200 фэдиз зэрэхэльти, композиторым ыусыгъэ орэд 20-м ехуурэм янотэхэри ягущыгъэхэри зээфагъэу тхыльым къыдигъэхъагъэх. Мыхэм тхыльыр къагъэбаи, мэхъэнэ купкI къыраты.

Къэгъэльэгъоним чыпIэ гъэнэфагъэ щаубыты зэльашIэ-

язэфыщтыкIэ; хэгъэгум фырилэм нэсыжъеу) афэгъэхъыгъэхэр. Мыш фэдэу композиторым орэд 50 фэдиз кIэлэцIыкlyхэм ыкIи инхэм атегъэпсыхъаъзэу, фортепианэм, хорым агае ыусыгъэх. Ахэм ашыгхэм музыковедым ягугу къешы, музыкэм ыльэныкъоkэ шIуагъэу ялэр зэхефы — «Мадинкина сказка», «Толстячок», «Считалка» ыкIи нэмыкIхэр. Ятлонэрэ темэр — тарихым фэгъэхъыгъэхэ устыгъэхэр. Мы лъэнэкъомкэ авторым IэубытыпIэ ышыырэр композиторым итхыгъэ анах инэу триптих шIуашэм иль симфоническэ поэмэу Кавказ заом хэкIодагъэхэм афэгъэхъыгъэр ары. Лъэпкъ гупшисэ куу зыхэль хуугъэ-шIагъэм зыфэбгъэзэнным пшъэдэкъыж гъэнэфагъэ зэрэпылтым къымыгъэшынэу, композиторым сакыныгъэшхо хэльэу тарихым ихуугъэ-шIагъэхэм лъэпкъым зэрарэу къырахъыгъэр апэрэу сценэм къыщыриотыкIын ылъэкыгъ. Музыкальнэ гъэпсыкIэу, орэдус шIыкIэамалхуу композиторым ыгъэфедагъэхэр музыковедым зэхифыгъэ зыхыкъэ, урыс композитор цIэрыIохэм M. Глинкэм,

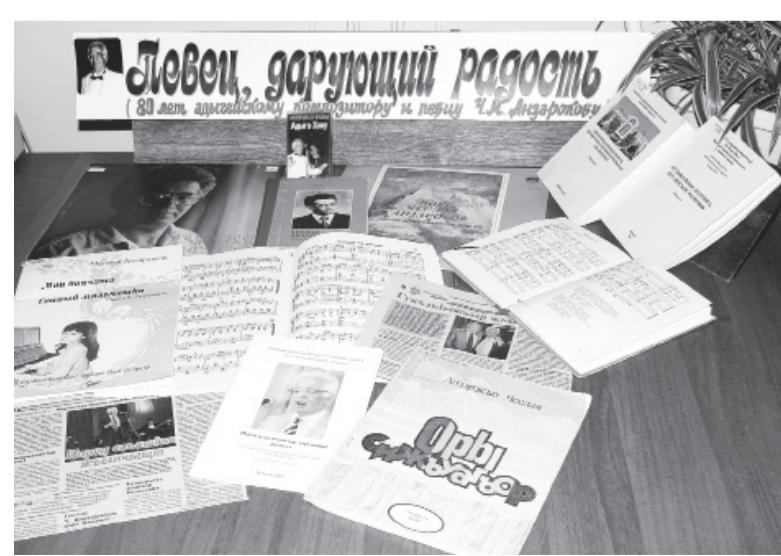
Андзэрэкъо Чеслав итворчествэ къыхэшшэу тэхникIу щыпхырыщиgъ. Апэрэр — тыкъэзыуцуухъэр дунаим идэхагъэ, шIуулэгъум ильэныкъо постэури къыдибуитэу афэгъэхъыгъэхэр. Ятлонэрэ темэр — тарихым фэгъэхъыгъэ устыгъэхэр.

рэ музыковедхэу T. Суховам, A. Соколовам, журналистхэу N. Мамырыкъом, N. Емтыйлым, C. Иванюк, M. Шаклом ыкIи нэмыкIхэм атхыгъэхэм. Мыхэм ашыгъэу къыхэдгъэшы тшойгъэр C. Хватовам иофишIагъэу «Чеслав Анзароков: стремление к утраченному идеалу» зышхъэ тхыгъэу «Музыкальная летопись российских регионов» зыфалорэм ия 2-рэ къыдэкъигъоу 2012-рэ ильэсийм къыхаутыгъагъэр ары. Профессиональнэ еклонлакIы фырилэу, композиторым итхыгъэхэр музыковедым мы нэклубьюхэм ашызэхефэ. Аш къызэритхырэмкэ, Андзэрэкъо Чеслав итворчествэ къыхэшшэу темиту Ѣзыхырыщиgъ. Апэрэр — тыкъэзыуцуухъэр дунаим идэхагъэ, шIуульэгъум ильэныкъо постэури къыдибуитэу (сабийхэм, пхъорэлфыхэм афырилэр; бзыльфыгъэмрэ хуульфыгъэмрэ

Д. Шостакович аш фэдэ эпическэ темэшхор къызэрагъэлъягъэрэм аргэбапшэх ыкIи ахэм яфэмэ-бжымэ (ястиль) партитурэм итхынкIи, драматургием ыльэныкъоkи къатехъагъэу ашельти.

Композиторым ыкIи орэдьIом ытамэу иорэдхэр — нотэхэр, дискхэр, пластинкхэр — къэгъэльэгъоним Ѣзыхырыщиgъ. Ахэр: зэкIэми зэльашIээр орэдхэр «Адыгэ хэку», «Моя Адыгэя», «Пой, Адыгэя моя», «Адыгэ пединститутым иорэд» ыкIи сборникхэу «Оры сижуагъэр», «Сонный малчишкэ» зыфилохэрэр. Мыхэм ацIе къе-по закъоми, лъэпкъым имузыкальнэ культурэ Андзэрэкъо Чеслав чыпIэ хэхыгъэ зэрэшырилэр нафа къыпфхэху.

ШХЪЭЛЭХЬО Свет. АР-м и Лъэпкъ тхыльеджапIэ иофиши.

Адыгэ Республикэм Йофшэннымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкэ и Министерствэ иунашь

Адыгэ Республикэм Йофшэннымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкэ и Министерствэ и Административнэ регламентэу «Социальнэ фэло-фашлэхэм ягъэцэкленкэ мыкоммерческэ организациехэм общественнэ шуагъэ зыпыль фэло-фашлэхэу зэшшуахыхэрэм язытет уасэ фэшыгъэнэм ехыллагъ» зыфиорэр ухэсыгъэнэм фэгъэхыгъ

Федеральнэ законэу N 210-р зытетэу «Къэралыгъо ыкчи муниципальнэ фэло-фашлэхэр зэрэзэхашхэрэ шыклем ехыллагъ» зыфиоу 2010-рэ ильэсэм бэдээгүм и 27-м кыдэкыгъэм, Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иунашьоу N 18-р зытетэу «Къэралыгъо регламентхэмкэ ыкчи къэралыгъо упплэксуунымкэ Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзэ игъэцэкленкэ кулыкъухэм йофе ашлэрэм ехыллагъ» зыфиоу 2019-рэ ильэсэм щилэ мазэм и 28-м аштагъэм атэгъэпсихъагъэу **унашьо сэшь**:

1. Адыгэ Республикэм Йофшэннымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкэ и Министерствэ и Административнэ регламентэу «Социальнэ фэло-фашлэхэм ягъэцэкленкэ мыкоммерческэ организациехэм общественнэ шуагъэ зыпыль фэло-фашлэхэу зэшшуахыхэрэм язытет уасэ фэшыгъэнэм ехыллагъ» зыфиорэр ухэсыгъэнэм.

2. Адыгэ Республикэм икъэралыгъо бюджет учреждениеу «Йофшэннымкэ ыкчи цыфхэр социальнэ ухуумэгъэнхэмкэ Гупчэр» зыфиорэм идириектор, Адыгэ Республикэм икъэралыгъо бюджет учреждениеу «Цыфхэм къэралыгъо ыкчи муниципальнэ фэло-фашлэхэр афызэшшохыгъэнхэмкэ пшъэрлыбыэ зыгъэцэкленкэ Гупчэр» зыфиорэм ипащэ Адыгэ Республикэм Йофшэннымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкэ и Министерствэ и Административнэ регламентэу «Социальнэ фэло-фашлэхэм ягъэцэкленкэ мыкоммерческэ организациехэм общественнэ шуагъэ зыпыль фэло-фашлэхэу зэшшуахыхэрэм язытет уасэ фэшыгъэнэм ехыллагъ» зыфиорэр гъэцэктагъэ хууным анаэтырагъэтинэу.

3. Къэбар-правовой отделы:

— мы унашьор Адыгэ Республикэм икъэралыгъо

хабзэ игъэцэкленкэ кулыкъухэм яофициальнэ Интернет-сайт ригъэхъанэу;

— къащаахаутынм пае мы унашьор гъэзетхэу «Советскэ Адыгейим», «Адыгэ макъэм», мазэ къэс кыдэкырэ официальнэ тедзэгъоу «Адыгэ Республикэм ихэбзэгъэуцугъэ зэхэугъоягъэхэр» зыфиорэм алэклигъэхъанэу.

4. Мы унашьор зэрагъэцаклэрэм Адыгэ Республикэм Йофшэннымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкэ иминистрэ иапэрэ гуадзэу И.В. Ширинам гъунэ льифынэу.

5. Официальнэу къызыхаутырэ нэуж мэфи 7 зытешлэкэ мы унашьом klyaché илэ мэхъу.

Министрэу МЫРЗЭ Джанбэч
къ. Мыеекъуапэ,
Іоныгъом и 27-рэ, 2019-рэ ильэс
N 265

Адыгэ Республикэм Йофшэннымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкэ и Министерствэ иунашь

Адыгэ Республикэм Йофшэннымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкэ и Министерствэ иунашьоу «Медицинэ зэфэхъысыжхэм ялтыгъэу транспорт зэрэтигъэхэ сэкъатхэм шоокл зимиэ страхование тегъэпсихъагъэу страхованием тегъэпсихъагъэу страховой тынхэр зэрафальэгъужхэрэ шыклем ехыллагъ» зыфиорэм зэхъокыныгъэхэр фэшыгъэнхэм ехыллагъ

Федеральнэ законэу N 210-р зытетэу «Къэралыгъо ыкчи муниципальнэ фэло-фашлэхэр зэрэзэхашхэрэ шыклем ехыллагъ» зыфиоу 2010-рэ ильэсэм бэдээгүм и 27-м кыдэкыгъэм, Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иунашьоу N 18-р зытетэу «Къэралыгъо регламентхэмкэ ыкчи къэралыгъо упплэксуунымкэ Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзэ игъэцэкленкэ кулыкъухэм йофе ашлэрэм ехыллагъ» зыфиоу 2019-рэ ильэсэм щилэ мазэм и 28-м аштагъэм атэгъэпсихъагъэу **унашьо сэшь**:

Адыгэ Республикэм Йофшэннымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкэ и Министерствэ иунашьоу N 157-р зытетэу 2012-рэ ильэсэм бэдээгүм и 20-м аштагъэм къыкэлтыклюрэ зэхъокыныгъэхэр фэшыгъэнхэу:

1) пэублэм хэт гущыгъэхэу «Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзэ игъэцэкленкэ кулыкъухэм адмиинистративнэ регламентхэм язэхэгъэуцон ыкчи яхэсэн епхыгъэ йофе гохэр зэрэзэшшуахыхэрэм ехыллагъ» зыфиоу 2011-рэ ильэсэм бэдээгүм и 12-м кыдэкыгъэм» зыфиохэрэм ачыплэкэ гущыгъэхэу «Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзэ игъэцэкленкэ кулыкъухэм къэралыгъо упплэксуунымкэ адмиинистративнэ

регламентхэр зэраштэхэрэ ыкчи зэраухэсихэрэ шыклем» зыфиохэрэр тхыгъэнхэу;

2) я 2-рэ пункттыр мыш тетэу тхыгъэнхэу:

«2. Адыгэ Республикэм икъэралыгъо бюджет учреждениеу «Йофшэннымкэ ыкчи цыфхэр социальнэ ухуумэгъэнхэмкэ Гупчэр» зыфиорэм идириектор, Адыгэ Республикэм икъэралыгъо бюджет учреждениеу «Цыфхэм къэралыгъо ыкчи муниципальнэ фэло-фашлэхэр афызэшшохыгъэнхэмкэ пшъэрлыбыэ зыгъэцэкленкэ Гупчэр» зыфиорэм ипащэ Адыгэ Республикэм Йофшэннымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкэ и Министерствэ иунашьоу «Медицинэ зэфэхъысыжхэм ялтыгъэу транспорт зэрэтигъэхэ сэкъатхэм шоокл зимиэ страхование тегъэпсихъагъэу страхованием тегъэпсихъагъэу страховой тынхэр зэрафальэгъужхэрэ шыклем ехыллагъ» зыфиорэм епхыгъэ йофтхабзэхэр адмиинистративнэ регламентым диштэу зэшшуахынхэу;

3) я 3-рэ пунктым klyaché имыгъэхэу льятгъэнхэу;

4) я 4-рэ пунктым хэт гущыгъэхэу «О. В. Долголенкэр» зыфиохэрэр хэгъэкыгъэнхэу;

5) я 6-рэ пунктым хэт гущыгъэхэу «министрэм игуадзэу Т.Н. Галактионовар» зыфиохэрэм ачыплэкэ

гущыгъэхэу «министрэм иапэрэ гуадзэу И.В. Ширинар» зыфиохэрэр тхыгъэнхэу.

2. Къэбар-правовой отделы:

— мы унашьор Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзэ игъэцэкленкэ кулыкъухэм яофициальнэ Интернет-сайт ригъэхъанэу;

— къащаахаутынм пае мы унашьор гъэзетхэу «Советскэ Адыгейим», «Адыгэ макъэм», мазэ къэс кыдэкырэ официальнэ тедзэгъоу «Адыгэ Республикэм ихэбзэгъэуцугъэ зэхэугъоягъэхэр» зыфиорэм алэклигъэхъанэу.

3. Мы унашьор зэрагъэцаклэрэм Адыгэ Республикэм Йофшэннымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкэ иминистрэ иапэрэ гуадзэу И. В. Ширинам гъунэ льифынэу.

4. Официальнэу къызыхаутырэ нэуж мэфи 7 зытешлэкэ мы унашьом klyaché илэ мэхъу.

Министрэу МЫРЗЭ Джанбэч
къ. Мыеекъуапэ,
Іоныгъом и 30, 2019-рэ ильэс
N 268

Адыгэ Республикэм Йофшэннымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкэ и Министерствэ иунашь

Адыгэ Республикэм Йофшэннымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкэ и Министерствэ иунашьоу «Хъадэм игъэтэйлынкэ социальнэ іэпилэгъур зэрафагъэнэфэрэ ыкчи зэралэктагъэхэрэ шыклем ехыллагъ» зыфиорэм зэхъокыныгъэхэр фэшыгъэнхэм ехыллагъ

Федеральнэ законэу N 210-р зытетэу «Къэралыгъо ыкчи муниципальнэ фэло-фашлэхэр зэрэзэхашхэрэ шыклем ехыллагъ» зыфиоу 2010-рэ ильэсэм бэдээгүм и 27-м кыдэкыгъэм, Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иунашьоу N 18-р зытетэу «Хъадэм игъэтэйлынкэ социальнэ іэпилэгъур зэрафагъэнэфэрэ ыкчи зэралэктагъэхэрэ шыклем ехыллагъ» зыфиоу 2019-рэ ильэсэм щилэ мазэм и 28-м аштагъэм атэгъэпсихъагъэу **унашьо сэшь**:

Адыгэ Республикэм Йофшэннымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкэ и Министерствэ иунашьоу N 157-р зытетэу 2012-рэ ильэсэм бэдээгүм и 20-м аштагъэм къыкэлтыклюрэ зэхъокыныгъэхэр фэшыгъэнхэу:

1) пэублэм хэт гущыгъэхэу «Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзэ игъэцэкленкэ кулыкъухэм адмиинистративнэ регламентхэм язэхэгъэуцон ыкчи яхэсэн епхыгъэ йофе гохэр зэрэзэшшуахыхэрэм ехыллагъ» зыфиоу 2011-рэ ильэсэм бэдээгүм и 12-м кыдэкыгъэм» зыфиохэрэм ачыплэкэ гущыгъэхэу «Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзэ игъэцэкленкэ кулыкъухэм къэралыгъо упплэксуунымкэ адмиинистративнэ

регламентхэр зэраштэхэрэ ыкчи зэраухэсихэрэ шыклем» зыфиохэрэр тхыгъэнхэу;

2) я 2-рэ пункттыр мыш тетэу тхыгъэнхэу:

«2. Адыгэ Республикэм икъэралыгъо бюджет учреждениеу «Йофшэннымкэ ыкчи цыфхэр социальнэ ухуумэгъэнхэмкэ Гупчэр» зыфиорэм идириектор, Адыгэ Республикэм икъэралыгъо бюджет учреждениеу «Цыфхэм къэралыгъо ыкчи муниципальнэ фэло-фашлэхэр афызэшшохыгъэнхэмкэ пшъэрлыбыэ зыгъэцэкленкэ Гупчэр» зыфиорэм ипащэ Адыгэ Республикэм Йофшэннымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкэ и Министерствэ иунашьоу «Хъадэм игъэтэйлынкэ социальнэ іэпилэгъур зэрафагъэнэфэрэ ыкчи зэралэктагъэхэрэ шыклем ехыллагъ» зыфиорэм епхыгъэ йофтхабзэхэр адмиинистративнэ регламентым диштэу зэшшуахынхэу;

3) я 3-рэ пунктым klyaché имыгъэхэу льятгъэнхэу;

4) я 4-рэ пунктым хэт гущыгъэхэу «О. В. Долголенкэр» зыфиохэрэр хэгъэкыгъэнхэу;

5) я 6-рэ пунктым хэт гущыгъэхэу «министрэм игуадзэу Т. Н. Галактионовар» зыфиохэрэм ачыплэкэ

гущыгъэхэу «министрэм иапэрэ гуадзэу И.В. Ширинар» зыфиохэрэр тхыгъэнхэу.

2. Къэбар-правовой отделы:

— мы унашьор Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзэ игъэцэкленкэ кулыкъухэм яофициальнэ Интернет-сайт ригъэхъанэу;

— къащаахаутынм пае мы унашьор гъэзетхэу «Советскэ Адыгейим», «Адыгэ макъэм», мазэ къэс кыдэкырэ официальнэ тедзэгъоу «Адыгэ Республикэм ихэбзэгъэуцугъэ зэхэугъоягъэхэр» зыфиорэм алэклигъэхъанэу.

3. Мы унашьор зэрагъэцаклэрэм Адыгэ Республикэм Йофшэннымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкэ иминистрэ иапэрэ гуадзэу И. В. Ширинам гъунэ льифынэу.

4. Официальнэу къызыхаутырэ нэуж мэфи 7 зытешлэкэ мы унашьом klyaché илэ мэхъу.

Министрэу МЫРЗЭ Джанбэч
къ. Мыеекъуапэ,
Іоныгъом и 30, 2019-рэ ильэс
N 269

Искусствэр – тибаиньгъ

ТЫЗЭФЭЗЫЩЭРЭР ТЭГЬЭЛЬЯПІЭ

Къокыпіем щыпсэурэ лъепкхэм яискусствекіе Къэралыгъо музееу Мыекъуапэ дэтим «Искусствэм зэфещэх» зыфиорэ пчыхъэзехахъэр игъэкшотыгъеу щыкыагъ.

Музейм ипащэу Кушъу Нэфсэт юфтхабзэу «Искусствэм ичэш» ильэсилб хъугъеу хэгъэгум зэрэшызэхшэрэм къытегущыагъ. Ирак искульптор цэрилоу Магомед Гани Хикмет илэпэлэснэгъе ехылгэгъе къэбархэр Адыгэ къэралыгъо университетым искуствхэмкіе и Институт имастерэй Махомед Аль-Джазареи, искуствоведениемкіе докторэу, профессорэ Алла Соколовам къалотагъэх.

Искусствехэмкіе институтым щеджэрэ Ягмыр Гаррыевыр Туркмением щыщ. Лъепкъ музыкальна Іэм-псымехэмкіе ордышшохъэр студентым ыгъэжынчыгъэх.

Цышэ Зарет адыгэ зэчирхэр къытогъаагъэх. Я. Гаррылевыр къидежкугъ.

Сетэ Сафыет илэпэлэснэгъе зэхахъэм къыщигъэлгэгъаагъ. Клэлцыкхэм, искуствэр зыштэгъонхэ ны-тыхэм хэдыхынхэм, фешхъяфхэм яхылгэгъе шэжь юфыгъохэм ашигъэгъозагъэх. Зэлъашлэрэ суретыши-модельнерэу Стлашъу Юрэ адыгэ шуашау, лъепкъ тхыпхъеу ышыгъэр маклэп, Урысыем ишъольырхэм, іэкылб къэралыгъохэм къарыкыгъэхэр къэгъэлгэгъонхэм ягуапэу яллыгъэх. Адыгэ шуашэм лъепкъым инамыс къызэриухъумэрэм Ю. Стлашъум изэгъэпшэнхэр афэгъэхыгъагъэх.

Музейм икъэгъэлгэгъонхэм цыфхэр ашыгъашлэгъонеу яллыгъэх.

Гандбол. Апшъэрэ купыр

НыбжыкІэхэм тагъэгугъэ

«Адыиф-2» Мыекъуапэ — «Ростов-Дон-3» — 23:23 (12:13).
Шэкюгъум и 6-м Мыекъуапэ щызэлуклаагъэх.

Сурэтим итхэр: «Адыиф-2-м» хэтхэр.

**ЯТІонэрэ
ешІэгъур**

«Адыиф-2» Мыекъуапэ — «Ростов-Дон-3» — 26:23 (13:10).

Шэкюгъум и 7-м Мыекъуапэ щызэлуклаагъэх.
«Адыиф-2»: къэлэпчье-

Иутхэр: Пивнева, Скнарь;
ешІакІохэр: Горохова — 3, Провоторова — 2, Суворова — 2, Морозова — 1, Гильфанова — 6, Мельникова — 6, Коваленко — 3, Казанджян — 2, Добарджич — 1, Якимчук.

Ешлэгъур къэухым зэрэфэклягъэр: 23:17, 23:19, 25:19, 26:20, 26:23.

Хэгъэгум изэнэкъоцу нахьышлоу тыхэлэжьэнэм фештишьашъэхэм ялэпэлэснэгъэ зэрэхагъахъэр тыупльэкун тимурадэу «Ростов-Дон-3»-м тидешиагъ, — къытиуагъ «Адыиф-2-м» итренер шъхьаалэу Никита Голуб. — Суперлигэм щешлэ-

ре «Адыифым» аштэштхэри тишьашъэхэм ахэтых.

Шэкюгъум и 9 — 10-м «Адыиф-2-р» Мыекъуапэ «Ростов-Дон-3-м» спорт Унэшхоу «Ошутенэм» щылуклаагъ. Зэхэшаклохэм гандболыр зыштогъэшлэгъонхэр рагъэблагъэх.

**Нэклүбгъор зыгъэхъазырыгъэр
ЕМТЫЛЪ Нурбай.**

Зэхэзыщагъэр
ыкИ къыдэзыгъэкшэрэ:
Адыгэ Республикэм лъэпкъо Иофхэмкіэ, Иэкылб къэралхэм ачы-пэсурэ тильэпкъэзгъухэм адирялэ зэпхыныгъэхэмкіэ ѹкИ къэбар жыгъэм иамалхэмкіэ и Комитет
Адресыр:
ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зыдэшылэр:
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Первомайскэр,
197.

Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79,
Редакцием авторхэм
къаихырэр А4-кІэ
заджэхэрэ тхъапхэу
зипчагъекіэ 5-м
емыхъухэрэр ары. Сатырхэм азыфагу 1,5-рэ
дэлтээ, шрифтыр
12-м нахь цыкынену
щытэп. Мы шапхъэхэм адимыштэрэ
тхыгъэхэр редакцием
зэлгэгъэжыхъ.

E-mail: adyvoice@mail.ru

Зышаушыхъатыгъэр:
Урысые Федерацием
хэутын Иофхэмкіэ, телевидение
радиокъэтынхэмкіэ ѹкИ зэллыгъ
ІэссыкІэ амалхэмкіэ
и Министерстве
и Темир-Кавказ
ЧыпІэ гъэорышил, зэраушыхъатыгъэ
номерыр
ПИ №ТУ23-00916

Зышаухытагъэр
ООО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

ЗэкІэмкИ
пчагъэр
4129
Индексхэр
П 4326
П 3816
Зак. 2702

Хэутынны узьчи
кэлхэнэу щыт уахътэр
Сыхъатыр
18.00
ЗышыкІэхъэхэ
уахътэр
Сыхъатыр
18.00

Редактор
шъхьаїэр
Дэрэ Т. И.

Редактор шъхьаїэм
игуадзэр
Мэшлэкъо
С. А.

Пшъэдэгъыжъ
зыхъырэ секретарыр
Хъурмэ
Х. Х.